

O.O.Momot
MOTIVATION OF PERSONALITY OF THE FUTURE TEACHER
TO CREATE A HEALTHY ENVIRONMENT
OF HIGH SCHOOL

Motivation to education - the main terms of realization of educational process. It is motive force of perfection of personality on the whole. Its actuality is conditioned by updating of maintenance of education, resolution of tasks of education at personalities of receptions of independent acquisition of knowledge, cognitive interests, vital competences, active vital position, realization in unity of ideological and political, labour, moral education.

In the article is exposed and described the methods of motivation of personalities of future teachers to creation of healthy environment of high school, namely: realization of days of health, days of tourism, realization of employments after an aerobics, realization of employments after a fitness, creation of wide network of sporting sections, use of elements of yoga, playing activity.

Realizing meaningfulness of motivation to the health, it is necessary to take into account that it doesn't develop spontaneously, but as a result of specific, purposeful, forming actions, refreshes oneself broadcasting, consciousness, comes true by conations and that is why sent to the nearest or remote vital aims.

Key words: motivation, education, healthy environment, personality of future teacher, high school.

Подано до редакції 25.10.2017.

УДК 378.937

© 2017

Рожелюк І.Я.

**ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДО МОНІТОРИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ:
ЗМІСТОВИЙ АСПЕКТ**

В поданій статті автором досліджено особливості проектування й реалізації змістового аспекту професійно-педагогічної підготовки майбутніх викладачів іноземної мови до моніторингової діяльності. Представлено мету і завдання базового модулю «Моніторинг в сфері іншомовної освіти». Розкрито способи підготовки студентів до проведення власних моніторингових розвідок щодо вияву якості професійно-педагогічної діяльності викладачів іноземної мови. Сконцентровано увагу на етапах і принципах організації моніторингових досліджень в сфері іншомовної освіти, а також емпіричних методах освітніх вимірювань. У перспективі рекомендовано впровадження даного модулю в зміст педагогічної освіти майбутніх педагогічних кадрів.

Ключові слова: професійно-педагогічна підготовка, майбутні викладачі іноземної мови, моніторинг якості освіти, моніторинг в сфері іншомовної освіти, моніторингове дослідження, освітні вимірювання.

Постановка проблеми у загальному вигляді... Згідно настанов сферного підходу (Н. Бордовська, О. Титова) щодо оцінки якості професійної діяльності сучасного викладача, незалежно від специфіки навчального закладу, виокремлюється п'ять провідних її сфер реалізації: навчальна (викладацька), дослідницька (моніторингова), методична, виховна (громадська), організаційно-управлінська (менеджерська). Заслужує на увагу позиція авторів щодо місця і значущості кожної із цих сфер в цілісній структурі професійної діяльності викладача: системоутворюючими сферами визнаються навчальна й дослідницька, зокрема моніторингова, діяльності; методична діяльність розглядається як системорозвивальна, а організаційно-управлінська і виховна – як системодоповнюючими [2, с.57]. Така ієрархізація системи професійної діяльності викладача дозволяє проектувати різні варіанти її організації, а також визначити роль і місце його моніторингової діяльності в структурі й змісті педагогічної праці. В державних документах про освіту (Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», Національна доктрина розвитку освіти) зазначено, що сучасний викладач покликаний удосконалювати не тільки технологію озброєння підростаючого покоління ґрунтовними знаннями, вміннями й навичками, але й способи своєї управлінсько-організаторської та моніторингової діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми...

У наступний час моніторинг став невід'ємною складовою управління в різних сферах соціокультурної та освітньої діяльності, основний зміст якого полягає в одержання інформації про її стан з метою прийняття конструктивних управлінських рішень щодо переведення її на якісно новий рівень. Це підтверджується дослідженнями багатьох вчених в галузі наук про освіту, в яких висвітлено: сутність і специфіка моніторингу якості освіти в школі, його особливості як форми пізнавальної діяльності та науково-практичного феномену (В. Беспалько, В. Кальней, С. Подмазін, С. Шишов); конкретизації функцій моніторингу успішності та ефективності навчальної роботи (А. Дахін), педагогічної діяльності (В. Сластьонін) та суб'єктів керування освітянським процесом (Г. Єльнікова).

У дослідженнях останніх років, присвячених проблемі професійної підготовки сучасного покоління викладачів, автори тією чи іншою мірою торкаються питань формування в них моніторингової компетентності. Проте, при наявності низки педагогічних досліджень з вдосконалення систем вищої філологічної та іншомовної педагогічної освіти (Р. Булгаков, Л. Голубенко, О. Григорович, М. Князян, Н. Колесниченко, С. Ніколаєва), управління їх інноваційним розвитком (Н. Бібік, В. Олійник, Т. Сорочан, Ю. Татур, А. Харківська), підготовки до реалізації функцій педагогічного менеджменту (Г. Закорченна, В. Радул, О. Цокур), моніторингу в освіті

(С. Бабінець, О. Дахін, В. Кальней, С. Подмазін, Г. Полякова, С. Шишов), моніторингу у системі роботи сучасного вчителя (О. Коваленко, Л. Романишина, Р. Яковлева), проблема формування готовності майбутніх викладачів іноземної мови до моніторингової діяльності залишається недостатньо розробленою. У ході аналізу теорії та практики досліджуваної проблеми виявлено суперечності:

– між потребою освітніх закладів у підвищенні якості освітніх вимірювань в умовах інформаційного середовища й недостатньою обізнаністю викладачів щодо сутності педагогічного моніторингу;

– між об'єктивною потребою педагогічної практики в науково-методичному забезпеченні моніторингу в освіті і недостатнім рівнем володіння майбутніми викладачами іноземної мови відповідними засобами, формами, методами моніторингових досліджень;

– між потужним діагностичним потенціалом сучасних інформаційних технологій та їх фрагментарним застосуванням у навчально-виховному процесі викладачами іноземної мови з метою виміру рівнів академічних досягнень особистості у набутті іншомовної комунікативної компетентності.

Наявність вказаних протиріч, недостатня теоретична та практична розробленість означеної проблеми значно актуалізує необхідність пошуку науково обґрунтованих можливостей оновлення процесу професійно-педагогічної підготовки майбутніх викладачів іноземної мови до організації й здійснення функцій моніторингової діяльності у процесі реалізації іншомовної освіти, зокрема, оволодіння способами освітніх вимірювань та педагогічної експертизи якості діяльності суб'єктів викладання та учіння.

Формування цілей статті... Метою даної статті є висвітлення загальної стратегії та окремих способів підготовки майбутніх викладачів іноземної до моніторингової діяльності у процесі професійно-педагогічної освіти шляхом оновлення її змісту, опанування методами педагогічного оцінювання та освітніх вимірювань в сфері іншомовної освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження... Враховуючи, що нині діючі освітні програми підготовки майбутніх викладачів іноземної мови, а також науково-методичний супровід традиційного змісту їх педагогічної освіти не містить питань моніторингу в освіті, то в межах експериментального дослідження, яке проводилося на контингенті студентів факультету романо-германської філології ОНУ ім. І.І. Мечникова, проводилася відповідна робота з їхньої підготовки до здійснення моніторингової діяльності. Для цього зміст традиційних дисциплін «Педагогіка», «Основи педагогічної майстерності» та «Методика викладання іноземної мови» було збагачено новими модулями, відповідно, «Моніторинг в сфері іншомовної освіти», «Техніка моніторингової діяльності», «Моніторингова діяльність викладача іноземної мови».

Новий змістовий модуль «Моніторинг в сфері іншомовної освіти» мав провідне значення у підготовці майбутніх викладачів іноземної мови до здійснення моніторингової діяльності, оскільки ґрунтувався на досягненнях таких предметних галузей знань, як освітні вимірювання, педагогічне оцінювання, педагогічна експертиза, освітня політика, освітня статистика, філософія і соціологія освіти. Опанування змістовного модулю базувалося на принципі реалізації міждисциплінарних зв'язків педагогіки з філософією, кваліметрією, аксіологією, психологією, теорією вимірювань, державного управління. Основні завдання вивчення модулю передбачали ознайомлення майбутніх викладачів іноземної мови з:

– сутністю і специфікою моніторингу в освіті, нормативно-правовими документами, що регламентують проведення освітніх вимірювань;

– принципами, функціями і завданнями освітнього моніторингу, формами і методами педагогічного оцінювання й експертизи;

– основними принципами розробки інструментарію моніторингу в освіті, техніками його здійснення;

– методами збирання, представлення, аналізу та інтерпретації даних освітнього моніторингу.

У результаті вивчення модулю «Моніторинг в сфері іншомовної освіти» студенти як майбутні викладачі іноземної мови повинні були продемонструвати на практичних заняттях з курсу «Педагогіка» вміння:

– обирати актуальну проблему, формулювати тему та розробляти план моніторингового дослідження в сфері освіти;

– аналізувати, узагальнювати і впроваджувати перспективні доробки вітчизняного та міжнародного досвіду з моніторингових досліджень в освіті;

– визначати показники якості професійно-педагогічної та здійснювати провідні функції моніторингової діяльності викладача;

– використовувати адекватний інструментарій для проведення авторських моніторингових досліджень в сфері освіти, аналізувати та інтерпретувати їх результати в текстовій, табличній та графічній формах;

– визначати коригувальні заходи за результатами освітніх вимірювань.

В основу запропонованого модулю було покладено одне з найбільш загальних визначень освітнього моніторингу, запропонованого О.М. Майоровим: «Моніторинг в освіті – це система збору, обробки, зберігання і поширення інформації про освітню систему або окремі її елементи, яка орієнтована на інформаційне забезпечення управління, дозволяє робити висновки про стан об'єкта у будь-який момент часу і дає прогноз його

розвитку” [5, с.85]. Як наслідок, за своєю внутрішньою будовою моніторинг поєднує три важливі управлінські компоненти: аналіз, оцінку й прогнозування процесів в освіті; сукупність прийомів відстеження процесів в освіті; збір і обробку інформації з метою підготовки рекомендацій щодо розвитку досліджуваних процесів і внесення необхідних коректив. Моніторинг ґрунтується на цих компонентах, але не заміняє жоден з них, оскільки не може бути ні контролем, ні експертизою, ні системою інформаційного забезпечення. Без функціонування в навчальному закладі всіх цих напрямків діяльності організація моніторингу неможлива.

Опанувавши змістом модулю студенти доходять висновку, що моніторинг в освіті – категорія педагогічна й управлінська, оскільки він не копіює загальні положення теорії інформації, а переводить їх на мову педагогіки, психології і управління. Соціальна сутність освітнього моніторингу визначається тим, що саме він служить головним засобом контролю й обліку передачі соціального досвіду (змісту освіти) підростаючим поколінням.

Крім того, при розкритті сутності проблеми систем оцінювання викладачів споживачами освітніх послуг на засадах зарубіжних моніторингових досліджень, нами було виділено три напрямки досліджень, пов'язаних з:

- дискусіями про функції цих систем;
- вивченням достовірності (валідності) одержаної інформації;
- аналізом ролі моніторингу в системах оцінки та контролю якості освітніх послуг.

Аналізуючи доробок Х. Марш та Л. Роше [8], майбутні викладачі іноземної мови усвідомили, що автори виділяють три функції систем оцінювання якості їхньої професійно-педагогічної діяльності: інформаційну, мотиваційну і стимулюючу [8, с.234]. Інформаційна функція полягає у зборі та обробці даних, що характеризують якість викладання навчальних дисциплін, які слугують підставою для зворотного зв'язку між споживачами та виробниками освітніх послуг. Подібна інформація представляє істотний інтерес не тільки для адміністрації та викладачів навчального закладу, але й для тих, хто навчається, оскільки допомагає їм прийняти рішення про вибір профілю навчання, можливості формування індивідуального освітнього маршруту. Мотиваційна функція пов'язана з впливом інформації про оцінку споживачами якості викладання різних навчальних дисциплін безпосередньо на викладачів. Оцінювання тими, хто навчається, якості засвоєних курсів значно мотивує викладачів краще готуватися до занять, більш ґрунтовно викладати навчальний матеріал, застосовувати нестандартні педагогічні рішення й освітні інновації. Стимулююча функція пов'язана з використанням результатів оцінювання якості професійної діяльності викладачів при заключенні контрактів адміністрації навчального закладу з ними. Мова йде про систему спеціальних надбавок до заробітної плати викладачів та про їх просування кар'єрними сходами [8, с. 246].

Знайомство студентів як майбутніх викладачів іноземних мов із позицією І. Зварич [3], продемонструвало, що процес педагогічного оцінювання виконує п'ять функцій: діагностичну, інформаційну, мотиваційну, стимулювальну, коригувальну. Діагностична функція оцінювання професійної діяльності викладачів використовується для обробки даних опитування споживачів освітніх послуг; інформаційна – для детального вивчення результатів анкетування та модернізації навчального закладу; мотиваційна – для того, щоб відобразити взаємостосунки між викладачами та замовниками освітніх послуг з метою вплинути на особистість педагога на основі отриманих результатів анкетування «Викладач очима споживачів освітніх послуг»; стимулювальна функція відображає використання результатів анкетування тих, хто навчається, у навчальному процесі; коригувальна – для своєчасного внесення коректив до навчальних планів та програм з вивчення навчальних дисциплін [3, с.38].

Виконуючи індивідуальні завдання з перших моніторингових розвідок у сфері іншомовної освіти під час проходження педагогічної практики у школі, студенти виокремлювали чинники, що перешкоджають реалізації зазначених вище функцій у вітчизняних навчальних закладах. Серед останніх були зазначені такі:

– специфіка організації освітнього процесу (відсутність або мала частка навчальних курсів за вибором) і закритість інформації щодо результатів оцінювання якості професійно-педагогічної діяльності викладачів для споживачів освіти (що унеможливує реалізацію інформаційної функції освітнього моніторингу). Остання здебільшого зводиться виключно до інформування адміністрації про якість навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін, які викладають різні викладачі;

– формальна доступність інформації для викладачів про результати оцінювання якості їхньої професійної діяльності;

– наявність сумнівів у валідності результатів освітнього моніторингу, оскільки багато споживачів освіти відмовляються заповнювати анкети або заповнюють їх формально, мотивуючи це великими затратами часу на заповнювання анкет, або тим, що ця інформація якось вплине на якість викладання.

Суттєво й те, що студенти, вивчаючи праці зарубіжних дослідників (Р. Джонсон [6], С. Хасбендс, П. Фош [7]), доходили висновку, що оцінка роботи викладачів учнями є важливим інструментом вивчення якості освітніх послуг. При цьому було виявлено таку закономірність:

– в американських навчальних закладах подібні системи – адміністративний інструмент, що реально застосовується, вивчаються його властивості і можливості модернізації;

– в європейських навчальних закладах освітній моніторинг та його результати в більшості випадків всього лише джерело інформації про сприйняття учнями освітнього процесу шляхом співставлення їхнього опитування щодо задоволеності роботою окремих підрозділів, викладачів, способами організації навчального процесу.

Індивідуальні творчі завдання передбачали проведення студентами експериментальних розвідок в площині моніторингу якості іншомовної освіти в школі. Програма експериментального дослідження базувалася на принципах системності та поетапності. Принцип системності дозволяв поєднати аналіз і синтез, якісне та кількісне в дослідженні впливу моніторингу на якість професійної діяльності викладачів іноземної мови певного навчального закладу. Принцип поетапності надавав можливості представити впровадження системи моніторингу як сукупність послідовних етапів, кожен з яких характеризується визначеною метою, завданнями та застосуванням сукупності методів і засобів, що сприятимуть ефективності іншомовної освіти загалом та підвищенню якості професійно-педагогічної діяльності викладачів іноземної мови.

Суттєво, що оцінка учнями якості роботи викладача іноземної мови здійснювалася через анонімне анкетування за рядом критеріїв. В основу її побудови покладено основні настанови кваліметриї, що допомагають якісне явище послідовно вивести на кількісне вимірювання, серед яких такі:

– якість повинна розглядатись як складна властивість об'єкта, як сукупність властивостей продукції, що зумовлюють її здатність задовольняти певні потреби (Якість – це сукупність властивостей об'єкта, що зумовлює його здатність задовольняти потреби споживачів);

– взаємозв'язок між якістю і складними й простими властивостями, що її визначають, можна подати у вигляді ієрархічної структури, на нижньому рівні якої – прості властивості. Кожний параметр характеризується певною кількістю простих показників;

– постійне порівняння досягнутих успіхів з «верхньою планкою», стандартом якості, слід розглядати як ступінь задоволення конкретними потребами;

– окремі властивості (прості і складні) можуть бути виміряні в специфічних для кожної властивості одиницях вимірювання. Внаслідок такого вимірювання визначається значення абсолютних показників властивостей $P_i (i = 1, 2, 3, \dots, n)$;

– значення абсолютних показників встановлюється на основі експериментів (методами експериментальної педагогіки або психології – експертне вимірювання).

Малося на увазі, що крім абсолютного показника P_i кожна проста або складна властивість може характеризуватися і відносним показником K_i . Відносний показник визначається зіставленням абсолютного показника P_i з еталонним або базовим показником $P_{iем}$, що відображає змінюваний в часі рівень суспільної потреби $K_i = f(P_i, P_{iем})$. Величина $P_{iем}$ обирається з урахуванням потреб та ресурсів суспільства. Оцінка відносна: «незадовольняє» – 0, «задовольняє на 50%» – 0,5, «задовольняє вище, ніж на 50%» – 0,75, «задовольняє на 100%» – 1.

Враховуючи означене вище, студенти розуміли, що в оцінюванні якості професійно-педагогічної діяльності викладача іноземної мови мають брати участь не менше 2/3 учнів, з якими він постійно працює. Кожний показник анкети ($X_1, X_2, \dots, X_{10}$) оцінюється респондентом за 5-бальною шкалою: 5 балів – якість проявляється практично завжди; 4 бали – якість проявляється часто; 3 бали – якість проявляється приблизно в 50% випадків; 2 бали – якість проявляється рідко; 1 бал – якість відсутня; 0 бал – не можу відповісти. В цьому випадку максимальна сума балів – 50. Потім обчислюється середнє значення кожного показника ($X_{\text{ар}}, X_2, \dots, X_n$). Загальна оцінка якості професійно-педагогічної діяльності викладача іноземної мови ($X_{\text{ар}}$) за опитуванням учнів визначається за відповідною формулою. За результатами оцінювання, якщо $0,75 < X_{\text{ар}} < 1$ – викладач іноземної мови характеризується високим рівнем професійно-педагогічної діяльності, користується авторитетом серед учнів, вміло формує у них інтерес не лише до предмету «Іноземна мова», а й до самоосвіти, що позитивно впливає на якість загальної та, особливо, іншомовної освіти. $0,46 < X_{\text{ар}} < 0,74$ – рівень професійної діяльності викладача іноземної є задовільним, однак у його роботі існує ряд недоліків, на які вказують оціночні бали того чи іншого показника. $0 < X_{\text{ар}} < 0,45$ – рівень професійної діяльності викладача іноземної дуже низький і не відповідає вимогам сучасної школи.

Загалом, у відповідності з індивідуальними завданнями студентів, в процесі дослідження ними особливостей проведення моніторингу якості професійної діяльності викладачів іноземної мови в певному навчальному закладі було умовно визначено такі етапи:

– організаційно-підготовчий: формулюються мета і завдання; визначаються суб'єкти й об'єкти моніторингу; формується система показників і критеріїв; розробляється інструментарій моніторингу; формується нормативно-методична база щодо впровадження та функціонування системи моніторингу; здійснюється підготовка працівників до запровадження системи моніторингу якості їхньої професійної діяльності; процесуальний: здійснюється апробація.

– процесуальний: добір інструментарію та збір даних за моніторинговою програмою із дотриманням правил здійснення моніторингових процедур в системі освіти, із подальшим аналізом і оцінюванням;

– результативний: обробляється і систематизується отримана інформація, аналізуються і інтерпретуються дані, формулюються висновки, зокрема, прогностичні, розробляються рекомендації та проекти коригувальних заходів щодо вдосконалення професійно-педагогічної діяльності викладачів іноземної мови певного навчального закладу.

За нашими спостереженнями, вдосконалення якості професійно-педагогічної освіти майбутніх викладачів іноземної мови в контексті набуття готовності до моніторингової діяльності в сфері іншомовної освіти, зокрема упровадження їхньої теоретичної підготовки та організації педпрактики в школі, передбачає врахування і вимір стану трьох основних компонентів:

– якість суб'єкта отримання освітніх послуг (базова підготовка і предметна поінформованість студентів як майбутніх викладачів іноземної мови);

– якість об'єкта надання освітніх послуг (вищого навчального закладу), в тому числі: якість управління (цілі, принципи, методи, структура, організація планування); якість структури і змісту програм фахової та психолого-педагогічної підготовки; якість освітніх ресурсів (матеріально-технічних, методичних, кадрових, фінансових);

– якість процесу надання освітніх послуг: якість організації і реалізації освітніх технологій (структура взаємодії суб'єктів, форма і зміст освітніх процесів, мотиваційні чинники); якість контролю над освітнім процесом; якість контролю результатів надання освітніх послуг.

Загалом, у процесі експериментальної роботи було доведено, що для визначення рівня готовності майбутнього вчителя іноземної мови до моніторингової діяльності доцільно застосувати такі форми й засоби педагогічного моніторингу:

– анкетування та самотестування (виявлення суб'єктів орієнтування вчителя під час вирішення професійних питань);

– карта відстеження ефективності уроку іноземної мови (яку заповнюють учитель та учні, порівнюють їх);

– відстеження уроку на діалогічній основі «майбутній вчитель іноземної мови – педагогічний наставник – адміністратор школи», зокрема за критеріями: знання нормативних документів; самоосвіти – творчого підходу до вибору способів, методів, прийомів і засобів забезпечення особистісно орієнтованого навчання через зміст предмета, що викладається; вміння змодельювати активну діяльність учнів до уроку та на уроці, позакласній роботі з предмету; виконавської дисципліни.

Висновки... Результати проведеного дослідження дозволяють зробити наступні висновки: зважаючи на особисті побажання та специфіку професійної діяльності майбутніх викладачів іноземної мови зміст їхньої педагогічної підготовки слід оновити теоретичними питаннями з основ освітнього моніторингу та методики моніторингових досліджень в сфері іншомовної освіти. Формуванню готовності майбутніх викладачів іноземної мови до моніторингової діяльності у процесі їх професійно-педагогічної підготовки сприяють принципи:

– єдності та взаємозв'язку теорії освітнього моніторингу і практики використання його засобів в сфері іншомовної освіти (можливість практичного застосування теоретичних знань з освітнього моніторингу під час здійснення педагогічної діяльності, навчання учнів іноземної мови);

– дослідницького підходу до педагогічної діяльності вчителя іноземної мови як суб'єкта моніторингових розвідок (можливість досліджувати проблеми моніторингу іншомовної освіти відповідно до особливостей і потреб її замовників);

– диференційованого підходу (можливість самостійного вибору напряму моніторингових досліджень відповідно до інтересів, нахилів, здібностей і потреб майбутніх учителів іноземної мови, що сприяє їх професійному становленню як організаторів та менеджерів іншомовної освіти);

– реалізації творчого потенціалу (можливість самостійно планувати, аналізувати, корегувати та використовувати отримані під час моніторингових досліджень результати; взаємооцінювання студентами результатів підготовки з підвищення рівнів їхньої моніторингової компетентності та готовності до моніторингової діяльності в сфері іншомовної освіти).

Використана література:

1. Андрущак Г. Системы оценивания преподавателей студентами: управленческие инновации в российских вузах / Г. Андрущак // Вопросы экономики. – 2007. – №6. – С. 106-115.
2. Бордовская Н.В. Качество деятельности преподавателя вуза: подход к пониманию и оценке / Н.В. Бордовская, Е.В. Титова // Вестник СЗО РАО «Образование и культура Северо-Запада России». – СПб. : Изд-во РГПУ, 2002. – Вып.7. – С. 192-206.
3. Зварич І. Оцінювання професійної діяльності викладачів у вищих навчальних закладах України з урахуванням американського досвіду / Ірина Зварич // Молодь і ринок. – 2014. – №12(119). – С. 36-41.
4. Ильин Е.П. Удовлетворенность деятельностью как социально психологический феномен / Е.П. Ильин // Психологическая наука и практика. – Л. : ЛГПИ, 1981. – С. 4-13.
5. Майоров А.Н. Мониторинг в образовании. / А.Н. Майоров. – Спб. : Изд-во «Образование-Культура», 1998. – 344 с.
6. Husbands C.T., Fosh P. Students' Evaluation of Teaching in Higher Education: Experiences from Four European Countries and Some Implications of the Practice // Assessment and Evaluation in Higher Education. – 1993. – Vol. 18. – P. 95-114.

7. Johnson R. The Authority of the Student Evaluation Questionnaire //Teaching in Higher Education. – 2000. – Vol. 5. – No 4. – P.419-434.
8. Marsh H. W., Roche L. The Use of Students' Evaluations and an Individually Structured Intervention to Enhance University Teaching Effectiveness // American Educational Research Journal. – 1993. – Vol. 30. – No 1. – P.217-251.

Рожельюк І.Я.

**ПІДГОТОВКА БУДУЩИХ ПРЕПОДАВАТЕЛЕЙ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА
К МОНИТОРИНГОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ:
СОДЕРЖАТЕЛЬНЫЙ АСПЕКТ**

В данной статье автором выявлены особенности проектирования и реализации содержательного аспекта профессионально-педагогической подготовки будущих преподавателей иностранного языка как мониторинговой деятельности. Конкретизированы цель и задачи базового модуля «Мониторинг в сфере иноязычного образования». Раскрыты способы подготовки студентов относительно проведения собственных мониторинговых исследований, касающихся качества профессионально-педагогической деятельности преподавателей иностранного языка. Сконцентрировано внимание на этапах и принципах организации мониторинговых исследований в сфере иноязычного образования, а также эмпирических методах образовательных измерений. В перспективе рекомендовано внедрение данного модуля в содержание педагогической подготовки будущих кадров для системы образования.

Ключевые слова: профессионально-педагогическая подготовка, будущие преподаватели иностранного языка, мониторинг качества образования, мониторинг в сфере иноязычного образования, мониторинговое исследование, образовательные измерения..

I.Y.Rozhelyuk

**PREPARATION OF FUTURE FOREIGN LANGUAGE TEACHERS TO MONITORING ACTIVITIES:
THE CONTENT ASPECT**

In this article, the author substantiates the features of design and implementation of the content aspect of the professional and pedagogical preparation of future foreign language teachers for monitoring activities. The goal and tasks of the basic module "Monitoring in the sphere of foreign language education" are specified. The ways of preparing students for conducting their own monitoring research related to the quality of professional and pedagogical activity of foreign language teachers were discovered. Attention is concentrated on the sphere of foreign language education, as well as on the empirical methods of educational measurements. In the long term, the implementation of this module in the content of pedagogical training of future cadres for the education system is recommended.

The basis of the module is the definition of educational monitoring as a system for collecting, processing, storing and disseminating information about the educational system or its individual elements, which is focused on the information management of the control, allows to draw conclusions about the state of the object at any given time and gives a forecast of its development. It has been demonstrated that monitoring in the field of foreign language education combines three important administrative components: analysis, assessment and forecasting of processes in education, a set of methods for tracking processes in education; collection and processing of information in order to prepare recommendations for the development of investigated processes and making the necessary adjustments. It is specified that monitoring is based on these components, but does not replace any of them, since there can be no control, expertise or information support system. Instead, the social nature of educational monitoring is determined by the fact that it serves as the main means of monitoring and accounting for the transfer of social experience (the content of foreign education) to younger generations.

There are three areas of research related to discussions about the functions of these systems; study of the reliability (validity) of the received information; analysis of the role of monitoring in the systems for assessing and controlling the quality of educational services in the field of foreign language education.

The results of the conducted research allow to draw the following conclusions: taking into account personal wishes and the specifics of the professional activity of future foreign language teachers, the content of their teaching should be updated with theoretical issues of educational monitoring and methodology of monitoring studies in the field of foreign language education.

Key words: professional-pedagogical training, future foreign language teachers, monitoring the quality of education, monitoring in the sphere of foreign-language education, monitoring research, educational measures.

Подано до редакції 19.10.2017.

Рекомендовано до друку докт.пед.наук, проф. О.С.Цокур

УДК 37.011.3: 821.161.2

© 2017

Саюк В.І., Германчук І.М.

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО РОБОТИ З ДІТЬМИ РАНЬОГО ВІКУ

У статті розглядається проблема формування готовності майбутніх педагогів до роботи з дітьми раннього віку. Зазначається, що готовність майбутніх педагогів необхідно розуміти як здатність на професійному рівні сприяти всебічному і гармонійному розвитку дітей раннього віку. Для її формування необхідні педагогічні умови: створення позитивної мотивації студентів до навчання; теоретичні знання і практичні уміння із розвитку, навчання і виховання малюків; проходження практики у групах дітей раннього віку; використання сучасних програм для їх розвитку і науково-методичний супровід майбутніх педагогів.

Ключові слова: майбутні педагоги, діти раннього віку, формування готовності, компоненти готовності, педагогічні умови формування готовності.